

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF AAN DE HANSWIJKVAART TE MECHELEN

FASE 2: JACHTHAVEN

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 824

Rapport opgemaakt door: Melissa Lamberts

Kontichsesteenweg 38

B-2630 Aartselaar

Oktober 2018

Projectnr. Intern: 23835

Projectnr. OE: 2018J337

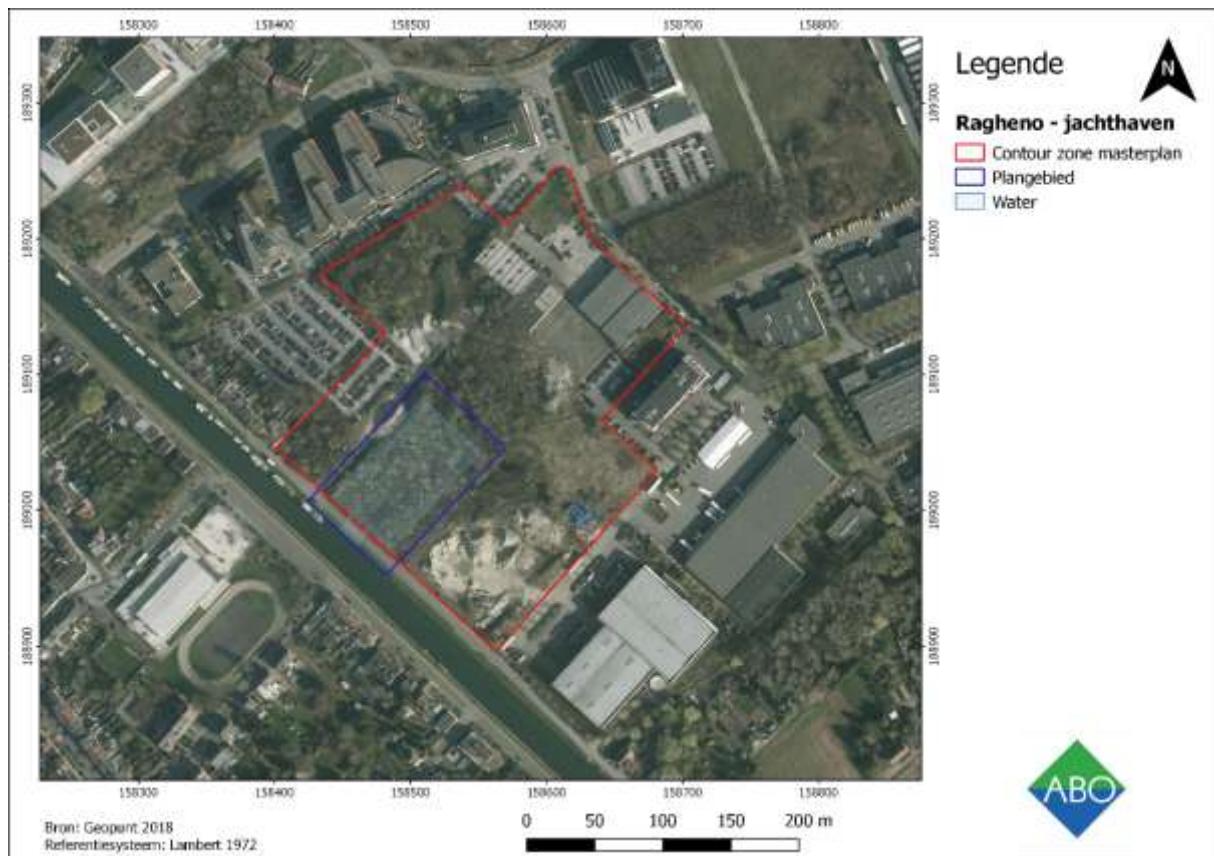
DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1 INLEIDING

Deze archeologienota kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen. De geplande werkzaamheden te Mechelen kaderen binnen de gefaseerde ontwikkeling van het terrein omsloten door de Hanswijkvaart in het zuidwesten, de Zeutestraat in het zuidoosten, de Mollestraat in het noordoosten en de Motstraat in het noordwesten tot het Ragheno Business Park (Figuur 1). De aanleg van de jachthaven valt binnen de tweede fase in dit groter project en vormt het onderwerp van deze archeologienota.

Voor fase 1 van het project, namelijk de aanleg van een halfondergrondse parkeergarage met twee bovenliggende gebouwen, werd reeds een bekrachtigde archeologienota bekomen (ID 5410). Ook de overige fasen blijven hier buiten beschouwing en maken geen deel uit van deze archeologienota.

De geplande werken voor de aanleg van de jachthaven worden beschouwd als een ingreep in de bodem. Het onderzoeksgebied is noch in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt noch in een archeologische zone gelegen. Doordat oppervlakte van de percelen waarop deze bouwwerken betrekking hebben de drempelwaarde van 3.000 m² overschrijdt en de ingreep in de bodem van ca. 1 ha de drempelwaarde van 5.000 m² overschrijdt, moet er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een omgevingsvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Het bureauonderzoek moet uitwijzen of een onderzoek met ingreep in de bodem mogelijk en wenselijk is voor het onderzoeksgebied.

Figuur 1: Luchtfoto (middenschalige winteropnamen, 2017) met aanduiding van de te ontwikkelen *brownfield* waartoe het plangebied behoort.

2 GEMOTIVEERD ADVIES

Het uitgevoerde bureauonderzoek is naar onze mening volledig als archeologisch vooronderzoek bij aanvraag voor de aanleg van een jachthaven binnen het kader van de multifunctionele herontwikkeling van het terrein t.h.v. de Hanswijkvaart te Mechelen (provincie Antwerpen). Op basis van een analyse van de landschappelijke, historische, cartografische en archeologische gegevens over het projectgebied menen wij te kunnen besluiten dat er een archeologisch potentieel was maar dat de verwachting om nog archeologische resten aan te treffen op het terrein laag is omwille van de recente ontwikkelingsgeschiedenis. Vanaf 1882 werd immers een gasfabriek uitgebaat op het terrein. Hiervoor werden verschillende structuren, met ondergrondse inrichtingen, gebouwd. In het midden van de 20ste eeuw kwam er nog een metaalverwerkend bedrijf bij op het terrein waarvoor nieuwe gebouwen werden opgetrokken en plaatselijk constructies van de voormalige gasfabriek werden gesloopt, zoals de ovenbatterij en de opslagtanks. Nadat de activiteiten op het terrein werden stilgelegd werden nagenoeg alle aanwezige gebouwen afgebroken. Door deze industriële activiteiten en sloopwerken werd de ondergrond grondig verstoord. Bovendien is er een grond- en grondwaterverontreiniging vastgesteld op het terrein met PAK's, minerale olie en BTEX en cyaniden. Deze vervuiling is een direct gevolg van de industriële activiteiten die in het verleden plaatsvonden op het terrein en houdt bij blootstelling een humaan risico in.

Hoewel de bouwwerken een verstorende bodemingreep inhouden, is archeologisch onderzoek op het terrein niet te verantwoorden door de hoge gezondheids- en veiligheidsrisico's van de verontreiniging ten opzicht van het potentieel op kennisvermeerdering inzake archeologie. De bouw- en sloopwerken op het terrein hebben hoogstwaarschijnlijk een verstorende impact gehad op het oorspronkelijke bodemarchief waardoor enig archeologisch inzicht in het beste geval fragmentarisch zou zijn. Na een kosten-baten afweging is archeologisch vervolgonderzoek niet te verantwoorden en ABO nv adviseert dan ook om af te zien van verder onderzoek. Aangezien er wordt geopteerd voor vrijgave van het studiegebied dient geen programma van maatregelen opgesteld te worden.